

การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนัสนิคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*

SCHOOL ADMINISTRATORS' STUDENT AFFAIRS MANAGEMENT FOR DEVELOPING
DESIRABLE CHARACTERISTICS OF STUDENTS IN NETWORK
SCHOOLS PHANAT NIKHOM DISTRICT UNDER THE CHON BURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

น้ำฝน พรินรัมย์, ทศพร เกตุพนอม*

Namfon Parinram, Thasporn Kettanom*

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Education, Siam Technology College, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: kettanom23@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนัสนิคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 226 คน โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วนของแต่ละสถานศึกษาด้วยวิธีจับสลาก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับและแบบสัมภาษณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนัสนิคม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการบริหารงานกิจการนักเรียน มีแนวทางการพัฒนาประกอบด้วยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรกำหนดเทคนิควิธีให้รัดกุมและเป็นระบบ การประเมินผลควรมีกระบวนการวัดคุณค่าของนักเรียนอย่างต่อเนื่องชัดเจนบนพื้นฐานของความเป็นระบบและมาตรฐานเดียวกัน การวางแผนงานกิจการนักเรียน ควรจัดทำแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายประเมินมาตรฐานประกันคุณภาพ มีการรวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยคุณธรรมจริยธรรม ควรส่งเสริมปลูกฝังสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การบริหารงานกิจการนักเรียนควรจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับนักเรียนโดยตรงให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงามส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และยกย่องให้กำลังใจแก่นักเรียน

คำสำคัญ: การบริหารกิจการนักเรียน, คุณลักษณะอันพึงประสงค์, โรงเรียนเครือข่าย, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

Abstract

This descriptive research aimed to investigate the level and development guidelines for school administrators' student affairs management (SAM) to enhance desirable student characteristics within the network schools of Phanat Nikhom District, Chonburi Primary Educational Service Area Office 2. The sample comprised 226 individuals selected using Krejcie and Morgan's table and stratified random sampling. Data were collected using a 5-point rating scale questionnaire and interviews, which showed strong reliability (IOC: 0.67 - 1.00). Statistical analysis included percentage, mean, standard deviation, and content analysis. Findings revealed that the overall level of student affairs management was at the highest level (not provided in original). The highest-scoring dimension was the operation of the student care and support system, while the lowest-scoring dimension was the administration of student affairs. Proposed development guidelines include: Ensuring the student care and support system uses tightly defined, systematic techniques, with evaluation based on continuous measurement and unified standards; Mandating that student affairs planning aligns with policies, evaluates quality assurance standards, and maintains updated regulations; Promoting discipline and ethics by instilling student conscience and responsibility; Improving the administration of student affairs by organizing direct student activities to foster knowledge, capability, and virtuous conduct, promote development use free time productively and give encouragement to students.

Keywords: Student Affairs Management, Desirable Characteristics, Network Schools, Chon Buri Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

การที่โรงเรียนจะมุ่งสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพได้นั้น นอกจากจะต้องพยายามแสวงหาและจัดสรรความรู้ที่ดีมีประโยชน์มาให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพแล้ว ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนยังต้องให้ความช่วยเหลือดูแลนักเรียนให้ดำเนินชีวิตอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุขในบรรยากาศหรือสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่และมีความเจริญงอกงามในบุคลิกภาพทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์และสติปัญญา งานกิจการนักเรียนเป็นงานหนึ่งในหลายงานของการบริหารโรงเรียนที่มีความสำคัญเพราะเป็นงานที่เกี่ยวกับนักเรียนนอกห้องเรียนไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายในการสร้างเสริมให้นักเรียนเจริญเติบโตและมีพัฒนาการพร้อมในทุก ๆ ด้านเพื่อที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป (ยุทธนา เลิศคลัง, 2565)

การบริหารกิจการนักเรียนส่งผลถึงการพัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถในขณะที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนมีความเจริญก้าวหน้าในชีวิตเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญของการบริหารกิจการนักเรียนว่ามีความสำคัญในการช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมเพื่อเป็นคนดีและใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนและในสังคมได้อย่างมีความสุขและยังเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมกับวัย มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความอดทน มีความรับผิดชอบต่อสังคม อีกทั้งยังมีศีลธรรมจริยธรรมในการครองตนทำให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมยุค AI (Artificial Intelligence) ได้อย่างปกติสุข จะเห็นได้ว่าการบริหารกิจการนักเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา ด้วยผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ที่สำคัญในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ส่งเสริม กำกับ และติดตาม เสริมสร้าง กระบวนการเรียนรู้ ให้คำแนะนำ

และผสมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ทักษะ เจตคติคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีให้กับผู้เรียนที่จะเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป (พัธจักร พรวัวไรสง, 2566)

โรงเรียนเครือข่ายอำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานด้านการบริหารกิจการนักเรียน จากการศึกษาสมุดบันทึก ประจำวันภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ของโรงเรียนเครือข่ายอำเภอพนสนิมคม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการ กำหนดแนวปฏิบัติในเรื่องของระเบียบวินัยและอาจรวมถึงเรื่องของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่ยังไม่เพียงพอจึงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และจากการสำรวจสมุดบันทึกรายชื่อนักเรียนที่มาโรงเรียนสาย พบว่า มีนักเรียนที่มาโรงเรียนสาย คิดเป็นร้อยละ 5 ของนักเรียนทั้งหมดที่มาไม่ทันเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธงหรือมาโรงเรียนในระหว่างที่มีการเรียนการสอนแล้วปัญหาดังกล่าวหากเกิดขึ้นเป็นประจำก็อาจส่งผลให้นักเรียน ขาดการมีวินัยในตนเอง เช่น การตรงต่อเวลา การเคารพกฎกติกาของสังคม รวมไปถึงการจัดการตนเองของนักเรียน นอกจากนี้จากสื่อที่นำเสนอความรุนแรงทั้งจากการเล่นเกม การรับชมรายการโทรทัศน์ การเล่นอินเทอร์เน็ต และจากคุณลักษณะของนักเรียนเอง จึงเป็นสิ่งกระตุ้นให้นักเรียนประพฤติผิดระเบียบ วินัย ซึ่งการส่งเสริมพัฒนานักเรียนในด้านระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อตนเองได้ ถือเป็นภารกิจหลักในการบริหารกิจการนักเรียนและจากรายงานผลการประเมินตนเองของโรงเรียนเครือข่ายอำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า โรงเรียนยังคงมีปัญหาในเรื่องของการดำเนินการจัดการจัดทำระบบและขั้นตอนรับฟังเสียงสะท้อนของนักเรียนในการจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติของโรงเรียน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียน รวมไปถึงการนิเทศกำกับติดตามและการประเมินผลรายงานผลการดำเนินงาน (รายงานการประเมินตนเองโรงเรียนเครือข่ายอำเภอพนสนิมคม, 2567)

จากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการบริหารกิจการนักเรียนในด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และด้านการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน ซึ่งสถานศึกษาจึงควรมีการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายอำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เพื่อที่จะส่งผลให้สถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม ปีการศึกษา 2568 จำนวน 539 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูในโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม จำนวน 226 คน โดยการเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V. & Morgan, D.W., 1970) จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้สถานศึกษาเป็นชั้น

(Strata) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลากจำนวนครูตามสัดส่วนของสถานศึกษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากนักวิชาการ นักการศึกษาอย่างหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามปฏิบัติการโดยสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC) ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้ว นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย หลังจากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน 2) การบริหารงานกิจการนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 4) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าลิเคิร์ต (Likert Scale) ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามออนไลน์ทาง google form จำนวน 226 คนได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ระดับการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ได้ผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ด้านที่	การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	การวางแผนงานกิจการนักเรียน	4.62	0.59	มากที่สุด	3
2.	การบริหารงานกิจการนักเรียน	4.33	0.60	มาก	5
3.	การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	4.53	0.72	มากที่สุด	4
4.	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.74	0.48	มากที่สุด	1
5.	การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน	4.69	0.49	มากที่สุด	2
รวม		4.58	0.57	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนที่อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 4 อันดับแรก คือ 1) ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.48) 2) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 4.69$, S.D.= 0.49) 3) ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.59) และ 4) ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.53$, S.D.= 0.72) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.60)

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.33$) แต่ยังคงอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอว่า ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรงให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงามและกำหนดแนวทางส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียนโดยสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการขับเคลื่อนการบริหารด้านนี้ เพื่อเสริมสร้างและพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ ให้เป็นพลเมืองดีมีคุณค่าต่อสังคมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นพ้องต้องกันได้แนวทางในการพัฒนาต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ควรกำหนดเทคนิควิธีให้รัดกุมและดำเนินงานตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีแผนและโครงการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.2 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ควรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีกระบวนการที่มีระบบเพื่อวัดคุณค่าของนักเรียนอย่างต่อเนื่องชัดเจน มีการสังเกต จดบันทึกและประเมินโดยหัวหน้างาน บนพื้นฐานของความเป็นระบบและมีมาตรฐานแบบเดียวกัน

2.3 ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ควรจัดทำแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายประเมินมาตรฐานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการรวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน

2.4 ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยคุณธรรมจริยธรรม ผลการศึกษาพบว่า ควรส่งเสริมปลูกฝัง สร้างจิตสำนึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาความประพฤติและระเบียบวินัย

2.5 ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรงให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงามและกำหนดแนวทางส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียนโดยสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยคุณธรรม จริยธรรมและด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเล็งเห็นว่าการบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานที่ช่วยสร้างพัฒนาการแก่นักเรียนให้บังเกิดความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้มีกรอบที่เป็นแนวทางนำนักเรียนไปสู่สังคมแห่งการทำงาน เกิดการเรียนรู้ที่สามารถปฏิบัติได้ มีการฝึกฝนและมีทักษะความรู้ที่ถูกต้องตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งงานบริหารกิจการนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่มีงุมงุมพัฒนาให้นักเรียนรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการดำรงชีวิตที่สมบูรณ์แบบ มีจิตสำนึกทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ พัฒนาบุคลิกลักษณะ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม เจตคติในการดำเนินชีวิต นักเรียนได้รับประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนค้นพบความถนัดและความสามารถของตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ วุฒิพงษ์ สุดเกตุ ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขนาดกลางมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเสริมสร้างพัฒนาบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ตลอดจนสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของนักเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีความพร้อมในด้านความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถประกอบอาชีพอันเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า (วุฒิพงษ์ สุดเกตุ, 2567) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ พัชรจักร พรวัวไธสง ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารมีระบบการจัดด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาตัวนักเรียนตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ เพื่อเติมเต็มศักยภาพให้นักเรียนโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์โดยมีการลงมือทำจริง สามารถนำมาใช้ในการดำรงชีวิต อีกทั้งให้นักเรียนค้นพบศักยภาพที่มีในตนเองอย่างเต็มที่ เลือกตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับตนเอง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ (พัชรจักร พรวัวไธสง, 2566)

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นพ้องต้องกันได้แนวทางในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ควรกำหนดเทคนิควิธีให้รัดกุมและดำเนินงานตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีแผนและโครงการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ วุฒิพงษ์ สุดเกตุ ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการดูแลและให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพเป็นคนดี มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำเนินชีวิตเพื่อให้รอดพ้นจากภาวะวิกฤตทั้งปวง (วุฒิพงษ์ สุดเกตุ, 2567) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ยุทธนา เลิศคลัง ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนศุภราชบุรีรังษฤษฏ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ควรจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการติดตามกำกับ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาและจัดเก็บข้อมูลรายบุคคลอย่างเป็นระบบ บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานเสนอตามลำดับสายงาน ดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางที่กำหนดและสรุป รายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษา (ยุทธนา เลิศคลัง, 2565)

2.2 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ควรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีกระบวนการที่มีระบบเพื่อวัดคุณค่าของนักเรียนอย่างต่อเนื่องชัดเจน มีการสังเกต จดบันทึกและประเมินโดยหัวหน้างาน บนพื้นฐานของความเป็นระบบและมีมาตรฐานแบบเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือและเอกสาร เผยแพร่ตามหลักการของประชาธิปไตยในโรงเรียน มีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีบรรยากาศของประชาธิปไตยในโรงเรียน จัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน ส่งเสริมให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการทำกิจกรรมของคณะกรรมการ นักเรียนให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมและไม่ขัดต่อกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ พงษ์จักร พรวัวไธสง ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนควรมีหลักฐานให้ตรวจสอบได้ มีการประเมินผลในระดับหน่วยงานย่อยภายในโรงเรียนและการประเมินในรูปแบบคณะกรรมการ รวมทั้งการวิเคราะห์ผลการประเมินผลงานกิจการนักเรียน เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนต่อไป (พงษ์จักร พรวัวไธสง, 2566) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ กมลฤทัย เนตรทิพย์ ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านบ่อหลวง อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนควรประเมินทุกด้านทั้งในด้านวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน การจัดอุปกรณ์ ระยะเวลาที่จัด สถานที่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของนักเรียน คุณค่าที่ได้รับและข้อเสนอแนะซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานกิจการนักเรียนในครั้งต่อไป (กมลฤทัย เนตรทิพย์, 2564)

2.3 ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ควรจัดทำแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายประเมินมาตรฐานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการรวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการเชื่อมโยงข้อมูลและคาดการณ์สิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นซึ่งเป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่พิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติงาน มีรากฐานการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ ความรู้และการคาดคะเนอย่างใช้ดุลยพินิจในการวางแผนงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ของนักเรียน มีการประชาสัมพันธ์งานกิจการนักเรียน ติดตาม สรุป ประเมินผลและรายงานการดำเนินงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ วรียา สายสว่าง ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจรคุณภาพ เดมมิ่ง (PDCA) สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาภาคเหนือ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีกระบวนการวางแผนงานกิจการนักเรียนอย่างเป็นระบบมีการพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน มีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กำหนดกลยุทธ์ในการ ปฏิบัติตามแผนและการประเมินผล ทำให้บรรลุผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา (วรียา สายสว่าง, 2566) นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับการศึกษาของ ยุทธนา เลิศคลัง ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนครูราษฎร์ รังสฤษฏ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า การวางแผนงานกิจการ นักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานกิจการ นักเรียน จัดทำเอกสาร แผนภูมิสายงาน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในส่วนที่เกี่ยวข้อง วางแผนจัด กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบและเชื่อมั่น ในตนเอง (ยุทธนา เลิศคลัง, 2565)

2.4 ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยคุณธรรมจริยธรรม ผลการศึกษาพบว่า ควรส่งเสริม ปลูกฝัง สร้างจิตสำนึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาความประพฤติ และระเบียบวินัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีนโยบายปลูกฝังความมีน้ำใจให้เกิดแก่ตัวนักเรียนทุกคนเพื่อพัฒนา ให้เป็นบุคคลที่สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ปลูกจิตสำนึกในการมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อน ครูและ โรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านการมีวินัย มีความรับผิดชอบและ เชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ อนุพงศ์ จุงใจ ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานกิจการ นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษา พบว่า การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างขวัญ และกำลังใจแก่นักเรียนที่มีความประพฤติดีและมีความสามารถด้านวิชาการ และด้านกิจกรรม จัดค่ายคุณธรรมเพื่อ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมกับนักเรียนทุกระดับชั้น ปลูกฝัง สร้างจิตสำนึก ดูแลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อ หน้าที่ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (อนุพงศ์ จุงใจ, 2564) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ญัฐพล แสงงาม ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารกิจการ นักเรียนในโรงเรียนด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาความประพฤติและระเบียบวินัย พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การยกย่องให้กำลังใจแก่นักเรียนผู้ประพฤติดี มีการเผยแพร่ เกียรติประวัติของนักเรียนที่ประพฤติดีให้ปรากฏไว้เป็นหลักฐานและเป็นปัจจุบัน (ญัฐพล แสงงาม, 2564)

2.5 ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ผลการศึกษาพบว่าควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับนักเรียนโดยตรงให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงามและกำหนดแนวทางส่งเสริมการจัด กิจกรรมนักเรียนโดยสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการ วางแผนงานฝ่ายกิจการนักเรียน จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติงาน จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของ ฝ่ายกิจการนักเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนา กำกับติดตามการดำเนินงานของฝ่ายกิจการนักเรียน ให้เป็นไปตามเวลา ประเมินผลการปฏิบัติงานและสรุป จัดประชุมคณะกรรมการบริหารเพื่อรับทราบปัญหาจาก การดำเนินงานภายในฝ่ายกิจการนักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของสุกัญญา นามธรรม ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการ บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นการจัดบริการในด้านต่าง ๆ ที่เป็นการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้ใช้เวลา นอกเหนือจากการเรียนมาทำกิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจและฝึกฝน

การใช้ชีวิตที่มีคุณภาพ การเสริมประสบการณ์ในสังคม ฝึกความรับผิดชอบ ความอดทน มีความประพฤติที่ดีงาม มีระเบียบวินัยในตนเองซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนค้นพบตนเองในการก้าวเข้าสู่สังคมและเป็นคนที่มีความศึกษาและคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป (สุกัญญา นามธรรม, 2565) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของกัลยาณี รัตนบุตร ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารระบบคุณภาพงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการบริหารระบบคุณภาพงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นงานที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ที่ทันสมัยตามสถานการณ์ปัจจุบันและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้มีวินัยในตนเอง อีกทั้งพัฒนาความรู้ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและค้นหาความเป็นตัวตนของนักเรียน (กัลยาณี รัตนบุตร, 2564)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนัสนิคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า 1) ระดับการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยคุณธรรมจริยธรรม ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผู้บริหารควรมีพื้นฐานอยู่บนความเชื่อมั่นในด้านคุณค่าความเป็นมนุษย์ เชื่อมั่นในความเสมอภาคด้านความคิดและความรู้สึก เชื่อมั่นในพัฒนาการของทุกคนตามวุฒิภาวะและประสบการณ์จะทำให้เป็นคนทันสมัยทันต่อเหตุการณ์เสมอ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ คือ 1) ควรกำหนดวิสัยทัศน์และแนวทางการปฏิบัติงานการบริหารกิจการนักเรียนที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกันในทุกโรงเรียนเครือข่าย 2) ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงผู้ประกอบการ เพื่อสนับสนุนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม 3) ควรส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกให้นักเรียนตามวัยและวุฒิภาวะโดยการใช้กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์และการเสริมแรงในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรศึกษาถึงสภาพปัญหาของนักเรียนเฉพาะด้าน เช่น ปัญหาด้านพฤติกรรม, การเรียน, เศรษฐกิจหรือปัญหาทางสังคมอื่น ๆ เพื่อหาแนวทางป้องกัน แก้ไขและช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบหรือประสิทธิผลของการบริหารกิจการนักเรียนในทุก ๆ โรงเรียนเครือข่าย อำเภอพนัสนิคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เพื่อนำมาเปรียบเทียบและสังเคราะห์เป็นแนวปฏิบัติที่ดี

เอกสารอ้างอิง

- กมลฤทัย เนตรทิพย์. (2564). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- กัลยาณี รัตนบุตร. (2564). รูปแบบการบริหารระบบคุณภาพงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- ณัฐพล แสงงาม. (2564). สภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พัลลภ พรวัวโรตอง. (2566). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยุทธนา เลิศคลัง. (2565). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขต. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รายงานการประเมินตนเองโรงเรียนเครือข่ายอำเภอพนัสนิคม. (2567). รายงานการประเมินตนเอง (SAR). ชลบุรี: โรงพิมพ์โรงเรียนกลุ่มเครือข่าย.
- วริยา สายสว่าง. (2566). การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจรคุณภาพ เดมมิ่ง (PDCA) สู่ความ เป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคเหนือ. ใน วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วุฒิพงษ์ สุดเกตุ. (2567). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- สุกัญญา นามธรรม. (2565). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อนุพงษ์ จูงใจ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (4th ed). New York: Harper & Row .
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.